

Spis treści

Wstęp.....	III
Wykaz skrótów.....	XXVI
Wykaz wykorzystanych zespołów MSZ.....	XXXV
Dokumenty.....	1-358
1. 1945 sierpień 2, Berlin. – Fragment uchwał poczdamskich dotyczący rządu polskiego i zachodnich granic Polski	1
2. 1945 wrzesień 1, [Warszawa]. – Pro memoria dyrektora Biura Prac Kongresowych MSZ, Reginy Fleszarowej, w sprawie zagadnień miasta Szczecina, wyspy Wolin i miasta Świnoujścia	3
3. 1945 wrzesień 6, Szczecin. – Sprawozdanie prezydenta Szczecina, inż. Piotra Zaremby, z objazdu terenów na zachód od miasta.....	9
4. 1945 wrzesień 7, Moskwa. – Pismo charge d'affaires Ambasady RP w ZSRR, Władysława Matwina, do zastępcy komisarza ludowego spraw zagranicznych ZSRR, Andrieja Wyszyńskiego, w sprawie wykonania uchwał konferencji poczdamskiej w odniesieniu do Szczecina	12
5. [1945 wrzesień 17, Warszawa]. – Szyfrówka podsekretarza stanu Prezydium Rady Ministrów, Jakuba Bermana, do wojewody zachodniopomorskiego, Leonarda Borkowicza, w sprawie wyjazdu do Berlina w celu delimitacji granicy na zachód od Szczecina.....	14
6. 1945 wrzesień 21, [Schwerin]. – Akt ustalenia przebiegu granicy północnej Polski na odcinku Świnoujście-Gryfino.....	15
7. 1945 wrzesień 25, Szczecin. – Pismo Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Szczecinie do Ministerstwa Komunikacji w sprawie stosunków polsko-radzieckich w podległym okręgu	17
8. 1945 wrzesień 25, Moskwa. – Pismo zastępcy komisarza ludowego spraw zagranicznych ZSRR, Andrieja Wyszyńskiego, do charge d'affaires Ambasady RP w Moskwie, Władysława Matwina, dotyczące uregulowania sytuacji ziem nad Dolną Odrą i wybrzeżem Morza Bałtyckiego.....	23

9. [1945 wrzesień 27, Szczecin]. – Notatka prezydenta Szczecina, inż. Piotra Zaremby, dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dotycząca przebiegu pertraktacji w sprawie ustalenia linii granicznej na zachód od Odry.....24
10. 1945 wrzesień 30, Moskwa. – Pismo Ambasady RP w Moskwie do ministra spraw zagranicznych, Wincentego Rzymowskiego, w sprawie m.in. granicy zachodniej na odcinku Szczecin-Świnoujście.....27
11. 1945 październik 1, Warszawa. – Pismo Ministerstwa Przemysłu do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie ustanowienia strefy wolnocłowej na wyspie Rugii dla polskiej stacji węglowej.....28
12. 1945 październik 1, Praga. – Fragment Biuletynu Ministerstwa Informacji Republiki Czechosłowackiej dotyczący stosunków polsko-czechosłowackich.....30
13. 1945 październik 6, Warszawa. – Nota ambasadora brytyjskiego w Warszawie, Victora Cavendisha-Bentincka, do wiceministra spraw zagranicznych, Zygmunta Modzelewskiego, w sprawie repatriacji Polaków z Zachodu drogą przez Szczecin.....32
14. 1945 październik 9, Szczecin. – Notatka służbowa prezydenta Szczecina, inż. Piotra Zaremby, dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dotycząca radzieckiej władzy wojskowej nad miastem.....34
15. 1945 październik 10, Szczecin. – Notatka służbowa prezydenta Szczecina, inż. Piotra Zaremby, dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dotycząca repatriacji Polaków z brytyjskiej strefy okupacyjnej Niemiec.....35
16. 1945 październik 11, Szczecin. – Notatka komandora podporucznika Jana Łuszczkiewicza, kierownika Delegatury Głównego Urzędu Morskiego w Szczecinie, w sprawie poprawek granicy morskiej na Zalewie Szczecińskim.....36
17. 1945 październik 17, Warszawa. – Notatka w sprawie tzw. enklawy polickiej zajętej przez władze radzieckie.....40
18. 1945 październik 19, Warszawa. – Nota Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP do Ambasady ZSRR w Warszawie w sprawie

- podporządkowania oddziałów radzieckich ze Szczecina i okolic dowództwu marszałka Konstantego Rokossowskiego.....41
19. 1945 październik 27, Szczecin. – Pismo prezydenta Szczecina, inż. Piotra Zaremby, do Pełnomocnika Rządu RP na Okręg Pomorze Zachodnie, Leonarda Borkowicza, w sprawie rozmowy z generałem pułkownikiem Iwanem Sierowem, zastępcą ds. politycznych naczelnego dowódcy Sowieckiej Wojskowej Administracji Niemiec.....42
20. 1945 październik 31, Szczecin. – Sprawozdanie prezydenta Szczecina, inż. Piotra Zaremby, z rozmów odbytych w sprawie portu szczecińskiego.....43
21. 1945 listopad 26, Warszawa. – Projekt memorandum w sprawie przejścia portu szczecińskiego, przesłany wiceministrowi spraw zagranicznych, Zygmuntowi Modzelewskiemu, przez ministra żeglugi i handlu zagranicznego, Stefana Jędrzychowskiego.....49
22. 1945 grudzień 15, Warszawa. – Nota Ambasady Wielkiej Brytanii w Polsce do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie wyznaczenia wicekonsula w Szczecinie.....52
23. 1946 styczeń 7, Warszawa. – Pro memoria Ministerstwa Spraw Zagranicznych złożony Ambasadzie ZSRR w Warszawie w sprawie przekazania Polsce portu szczecińskiego i Odry.....53
24. 1946 styczeń 14, Londyn. – Sprawozdanie radcy Ambasady RP w Londynie, Józefa Winiewicza, do dyrektora Departamentu Politycznego MSZ, Józefa Olszewskiego, w sprawie poglądów oficjalnych kół brytyjskich na kwestię granic zachodnich Polski55
25. 1946 styczeń 22, Sopot. – Artykuł Mirosława Dybowskiego, przesłany ministrowi spraw zagranicznych, w sprawie utworzenia w Szczecinie europejskiego ośrodka dla narodu żydowskiego.....59
26. 1946 styczeń 25, Koszalin. – Pismo Pełnomocnika Rządu RP na Okręg Pomorze Zachodnie, Leonarda Borkowicza, dotyczące portu szczecińskiego.....63
27. 1946 styczeń 26, Warszawa. – Pismo dyrektora Biura Prawnego MSZ, Juliana Makowskiego, w sprawie Odry.....64

28. *1946 styczeń 31, Warszawa.* – Pismo Ministerstwa Komunikacji do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie projektowanego kanału Odra-Dunaj.....66
29. *1946 luty 8, Londyn.* – Notatka radcy Ambasady RP w Londynie, J. A. Wildera, dotycząca rozmowy z pracownikiem Foreign Office, H. P. S. Matthews'em, w sprawie granic zachodnich Polski.....72
30. *1946 luty 16, Praga.* – Stenogram przemówienia ministra spraw zagranicznych Czechosłowacji, Jana Masaryka, przed rokowaniami praskimi z polską delegacją rządową.....74
31. *1946 luty 20, Berlin.* – Fragment raportu politycznego Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie dotyczący wysiedlenia Niemców oraz repatriacji Polaków m.in. drogą morską przez Szczecin.....77
32. *[1946 marzec 1, Berlin].* – Sprawozdanie wiceministra przemysłu i handlu, inż. Henryka Różańskiego, z rozmowy z marszałkiem Georgijem Żukowem w sprawie Odry i Szczecina.....79
33. *1946 marzec 4, Berlin.* – Fragment raportu politycznego Polskiej Misji Wojskowej dotyczący m.in. Szczecina.....81
34. *1946 marzec 19, Warszawa.* – Nota Ministerstwa Spraw Zagranicznych do ambasadora ZSRR w Warszawie, Wiktora Lebie-diewa, w sprawie żeglugi na Odrze.....83
35. *1946 marzec 20, Warszawa.* – Pismo dyrektora Departamentu Politycznego MSZ, Józefa Olszewskiego, do Prezydium Rady Ministrów w sprawie granicy zachodniej oraz Szczecina i Świnoujścia.....84
36. *1946 kwiecień 3, Londyn.* – Notatka radcy Ambasady RP w Londynie, J. A. Wildera, z rozmowy z pracownikiem Research Department Foreign Office, F. D. Bourdillon'em, w sprawie granic zachodnich Polski.....85
37. *1946 kwiecień 16, Warszawa.* – Notatka przesłana MSZ przez Ministerstwo Administracji Publicznej, dotycząca pobytu w Szczecinie ambasadora brytyjskiego Cavendisha-Bentinka86
38. *1946 maj 6, Warszawa.* – Nota Ambasady Republiki Francuskiej w Warszawie do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie wyznaczenia konsula w Szczecinie.....87

39. 1946 czerwiec 21, Moskwa. – Nota Ambasady RP w Moskwie do Ministerstwa Spraw Zagranicznych ZSRR w sprawie mapy Europy Zachodniej, na której Szczecin i Świnoujście umieszczono w Niemczech..... 88
40. 1946 lipiec 16, Szczecin. – Zaproszenie wojewody szczecińskiego, Leonarda Borkowicza, dla ministra spraw zagranicznych RP do wzięcia udziału w obchodach “Święta Morza” w Szczecinie..... 89
41. 1946 sierpień 14, Warszawa. – Pismo ministra obrony narodowej, Michała Żymierskiego, do prezesa Rady Ministrów, Edwarda Osóbki-Morawskiego, w sprawie udostępnienia terenów w Świnoujściu na bazę Marynarki Wojennej ZSRR..... 90
42. 1946 sierpień 21, Londyn. – Notatka radcy Ambasady RP w Londynie, J. A. Wildera, z rozmowy z pracownikiem Research Department Foreign Office, L. Barchard'em, w sprawie granicy zachodniej Polski..... 91
43. 1946 październik 28, [Warszawa]. – Tezy opracowania: Komu jest potrzebna Odra – Niemcom czy Polsce?..... 92
44. 1946 październik 28, Szczecin. – Sprawozdanie prezydenta Szczecina, inż. Piotra Zaremby, z wyników podróży służbowej do Anglii, przesłane resortowi spraw zagranicznych przez Ministerstwo Ziem Odzyskanych..... 97
45. 1946 listopad 7, Warszawa. – Fragment notatki dla dyrektora Departamentu Politycznego MSZ, Józefa Olszewskiego, dotyczący rozmowy z radcą Ambasady ZSRR w Polsce – Władimirem Jakowlewem..... 107
46. 1946 listopad 18, Warszawa. – Pismo ministra żeglugi i handlu zagranicznego do ministra spraw zagranicznych, dotyczące użytkowania Odry..... 108
47. 1946 listopad 19, Warszawa. – Dyrektywy Komitetu dla Spraw Zagranicznych Ziem Odzyskanych, adresowane do przewodniczącego delegacji polskiej na sesję ONZ, w sprawie granicy zachodniej..... 110
48. 1946 grudzień 17, [Berlin]. – Krótka charakterystyka wypowiedzi w prasie niemieckiej, odnoszących się do przyszłych granic Niemiec, dokonana przez Polską Misję Wojskową w Berlinie..... 114

49. 1946 grudzień 20, Warszawa. – Pismo naczelnego dowódcy Wojska Polskiego, marszałka Michała Żymierskiego, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie uzyskania poparcia ZSRR co do korekty granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej..... 118
50. 1946 grudzień 31, [Kopenhaga?]. – Wyciąg z duńskiej gazety "Kolding Folkeblad" w sprawie zachodniej granicy Polski..... 121
51. 1946 grudzień, Sopot. – Opracowanie Witolda Umiastowskiego pt. "Znaczenie Odry i Szczecina w organizacji gospodarczej Europy" 122
52. [1947, początek stycznia?, Warszawa]. – Notatka poświęcona wiadomości Associated Press o amerykańskich planach rewizji granicy polsko-niemieckiej..... 129
53. 1947 styczeń 20, [Rzym?]. – Notatka dotycząca artykułu w prasie włoskiej o zachodnich granicach Polski..... 130
54. 1947 styczeń 21, Warszawa. – Pismo Komisji Studiów Granicznych Komitetu dla Spraw Zagranicznych Ziem Odzyskanych do kapitana marynarki, Kazimierza Bartoszyńskiego, w sprawie objazdu terenów w rejonie Szczecina i Zalewu Szczecińskiego..... 131
55. 1947 styczeń 23, [Praga?]. – Fragment rozmowy wiceministra spraw zagranicznych Czechosłowacji, Vladimira Clementisa, z naczelnikiem Wydziału Środkowo-Europejskiego MSZ, Wiesławem Sobierajskim..... 135
56. 1947 luty 6, [Londyn]. – Wyciąg z depechy dotyczącej m.in. stanowiska czeskosłowackiego na konferencji londyńskiej wobec Szczecina i Odry, wysłanej przez ministrów Leszczyckiego i Wierbłowski do ministrów Modzelewskiego i Olszewskiego..... 136
57. 1947 luty 8, Berlin. – Notatka służbowa z rozmowy szefa Polskiej Misji Wojskowej, Jakuba Prawina, z doradcą politycznym naczelnego dowódcy Sowieckiej Wojskowej Administracji Niemiec, Władimirem Siemionowem..... 139
58. 1947 marzec 14, Warszawa. – Pismo przewodniczącego Komisji Studiów Granicznych, gen. bryg. Bronisława Prugar-Ketlinga, do Stanisława Waltera z Ministerstwa Komunikacji, w sprawie delimitacji zachodniej granicy państwa..... 141
59. 1947 kwiecień 17, Londyn. – Fragmenty notatki radcy Ambasady RP w Londynie, J. A. Wildera, dotyczące reakcji prasy bry-

- tyjskiej na wystąpienia ministrów: Marshalla i Bevina podczas konferencji moskiewskiej..... 144
60. [1947, kwiecień?, Warszawa?]. – Fragment opracowania pt. "Tezy min. Marshalla w sprawie granic zachodnich Rzeczypospolitej"..... 150
61. 1947 maj 20, Warszawa. – Exequatur dla Jacquesa Lequebe na pełnienie obowiązków konsula francuskiego w Szczecinie..... 154
62. 1947 czerwiec 1, [Berlin]. – Fragment sprawozdania prasowego Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie dotyczący artykułu o granicy koło Szczecina, zamieszczonego w gazecie *Freie Presse*..... 155
63. 1947 czerwiec 17, Szczecin. – Pismo wojewody szczecińskiego do Ministerstwa Ziem Odzyskanych, dotyczące materiałów w sprawach granicznych na konferencję pokojową z Niemcami..... 158
64. [1947 czerwiec 21, Moskwa]. – Notatka służbowa z rozmowy przeprowadzonej przez radcę Ambasady RP w Moskwie, Aleksandra Juszkiewicza, z kierownikiem IV Wydziału Europejskiego MSZ ZSRR, radcą Aleksandrowem, m.in. w sprawie przekazania portu szczecińskiego władzom polskim..... 167
65. 1947 czerwiec 26, Warszawa. – Pro memoria Ministerstwa Spraw Zagranicznych do Ambasady ZSRR w Polsce w sprawie przedłużenia okresu przebywania obywateli niemieckich na terytorium bazy radzieckiej w Szczecinie..... 169
66. 1947 lipiec 14, Moskwa. – Notatka służbowa ambasadora RP w Moskwie, Mariana Naszkowskiego, z rozmowy z wiceministrem spraw zagranicznych ZSRR, Andriejem Wyszynskim, w sprawie m.in. portu szczecińskiego..... 170
67. 1947 lipiec 26, Legnica. – Pismo Delegatury Wojska Polskiego przy Północnej Grupie Wojsk Armii Radzieckiej do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie stacjonowania na północno-zachodnim obszarze kraju wojsk radzieckich nie podlegających marszałkowi Rokossowskiemu..... 170
68. 1947 sierpień 12, Londyn. – Pismo radcy Ambasady RP w Londynie, J. A. Wildera, do naczelnika Wydziału Środkowo-Europejskiego MSZ, Marii Wierny, w sprawie poglądów polityków emigracyjnych na porozumienie z Niemcami..... 173

69. [1947 sierpień po 13, Warszawa]. – Opracowanie pplk. Alberta Szaada pt. “Obrona Szczecina w związku z proponowanymi wariantami granicy”..... 176
70. 1947 sierpień 18, [Warszawa]. – Opracowanie pt. “Zagadnienia Odry wymagające wyjaśnienia”, przygotowane przez Biuro Prac Kongresowych i Wydział Środkowo-Europejski MSZ dla ministra spraw zagranicznych..... 180
71. 1947 sierpień 30, [Warszawa]. – Projekt minimalnych poprawek granicy państwowej na odcinku Świnoujście-Gryfino, opracowany dla MSZ przez pplk. dypl. Alberta Szaada ze Sztabu Generalnego Wojska Polskiego..... 183
72. 1947 wrzesień 17, Warszawa. – Porozumienie między rządem Rzeczypospolitej Polskiej i rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o przekazaniu władzom polskim portu w Szczecinie..... 188
73. 1947 wrzesień 19, [Warszawa]. – Notatka z rozmów przeprowadzonych przez naczelnika Wydziału Radzieckiego MSZ, Janusza Zambrowicza, z ambasadorem ZSRR, Wiktoorem Lebie-diewem, dotycząca przygotowywanej umowy o przekazanie Polsce portu szczecińskiego..... 193
74. 1947 październik 18, Moskwa. – Pismo Ambasady RP w Moskwie do Biura Prac Kongresowych MSZ w sprawie propagandy w ZSRR na temat Ziem Odzyskanych..... 195
75. 1947 listopad 12, Warszawa. – Raport dyrektora Departamentu Ekonomicznego MSZ, Tadeusza Łychowskiego, do ministra spraw zagranicznych w sprawie żeglugi na Odrze..... 196
76. 1947 listopad 18, Warszawa. – Pismo Departamentu Administracji Publicznej Ministerstwa Ziem Odzyskanych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie incydentów granicznych w rejonie Szczecina..... 202
77. 1947 listopad 20, Szczecin. – Notatka kierownika oddziału szczecińskiego Delegatury Rządu dla Spraw Wybrzeża, Kazimierza Bartoszyńskiego, w sprawie żeglugi na Zalewie Szczecińskim..... 203
78. 1947 grudzień 3, Londyn. – Pismo radcy Ambasady RP w Londynie, J. A. Wildera, do MSZ w sprawie interpelacji w Izbie Gmin dotyczącej granicy polsko-niemieckiej..... 208

79. 1948 styczeń 17, Berlin. – Notatka służbowa Konsula Generalnego RP w Berlinie, Jacka Mareckiego, dotycząca ustaleń konferencji z przedstawicielami Sowieckiej Wojskowej Administracji Niemiec.....210
80. 1948 luty 7, Warszawa. – Pismo Departamentu Ekonomicznego MSZ do Wydziału Środkowo-Europejskiego w sprawie Odry.....212
81. 1948 luty 19, Warszawa. – Pismo Departamentu Ekonomicznego MSZ do Wydziału Radzieckiego w sprawie uregulowania stosunków celnych i skarbowych z bazą radziecką w porcie szczecińskim.....214
82. 1948 luty 21, Berlin. – Szyfrogram nr 2022 szefa Polskiej Misji Wojskowej, Jakuba Prawina, do ministra Józefa Olszewskiego, w sprawie wykorzystania portu szczecińskiego przez władze strefy brytyjskiej w Berlinie.....216
83. 1948 luty 24, Berlin. – Raport ogólny Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie dotyczący otwarcia portu w Szczecinie dla komunikacji tranzytowej z obszarem Niemiec.....217
84. 1948 marzec 2, [Warszawa]. – Notatka inż. F. Hofmokla dla ministra spraw zagranicznych w sprawie umowy o przewóz między przedsiębiorstwem polskim Państwowa Żegluga na Odrze a radzieckim przedsiębiorstwem żeglugowym.....218
85. 1948 marzec 4, Warszawa. – Pismo przewodniczącego Komisji Delimitacyjnej, Aleksandra Żaruk-Michalskiego, do Departamentu Ekonomicznego MSZ w sprawie projektu umowy o stosunkach na Odrze.....220
86. 1948 marzec 20, Berlin. – Szyfrogram nr 3139 szefa Polskiej Misji Wojskowej, Jakuba Prawina, do ambasadora Stefana Wierbłowskiego, w sprawie radzieckiego stanowiska co do wykorzystania portu szczecińskiego przez władze strefy brytyjskiej w Berlinie.....222
87. 1948 marzec 26, [Warszawa]. – Szyfrogram ambasadora, Stefana Wierbłowskiego, do Jakuba Prawina, szefa Polskiej Misji Wojskowej, w sprawie wykorzystania portu szczecińskiego przez władze strefy brytyjskiej w Berlinie.....223
88. 1948 kwiecień 6, Szczecin. – Notatka dyrektora Szczecińskiego Urzędu Morskiego, Adama Bonarskiego, w sprawie radzieckie-

- go towarzystwa żeglugowego i innych placówek tego państwa w Szczecinie.....224
89. *1948 kwiecień 6, Warszawa.* – Notatka Ludwika Bartla z Departamentu Ekonomicznego MSZ dla ministra spraw zagranicznych w sprawie rejonu czechosłowackiego w Szczecinie.....226
90. *1948 kwiecień 9, Warszawa.* – Notatka Wydziału Południowo-Wschodniego MSZ w sprawie wizyty ministra spraw zagranicznych Republiki Czechosłowackiej w Szczecinie.....228
91. *1948 kwiecień 10, Warszawa.* – Pismo Departamentu Polityki Morskiej Ministerstwa Żeglugi do Departamentu Ekonomicznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie rokowań komunikacyjnych z radziecką strefą okupacyjną Niemiec.....231
92. *1948 maj 28, Warszawa.* – Pismo naczelnika Wydziału Radzieckiego MSZ, Mieczysława Kodronia, do Ministerstwa Ziemi Odzyskanych, w sprawie Niemców zatrudnionych w oddziale szczecińskim radzieckiego towarzystwa żeglugowego na Odrze.....234
93. *1948 czerwiec 4, Warszawa.* – Pismo Departamentu Polityki Morskiej Ministerstwa Żeglugi do Wydziału Południowo-Wschodniego MSZ w sprawie utworzenia konsulatów czeskich w polskich miastach portowych.....235
94. *[1948] czerwiec 15, [Warszawa].* – Notatka z konferencji w Ministerstwie Komunikacji w sprawie uregulowania przez władze polskie i radzieckie przewozów w węźle szczecińskim.....236
95. *1948 czerwiec 17, Warszawa.* – Pismo Departamentu Ekonomicznego MSZ do Wydziału Południowo-Wschodniego w sprawie utworzenia w polskich miastach portowych czechosłowackich placówek konsularnych.....237
96. *1948 czerwiec 24, Warszawa.* – Pismo ministra żeglugi, Adama Rapackiego, do ministra spraw zagranicznych, Zygmunta Modzelewskiego, w sprawie też wzmocnienia pozycji portu szczecińskiego.....238
97. *1948 lipiec 19, Warszawa.* – Pismo Departamentu IV MSZ do ambasadora Stefana Wierbłowskiego, w sprawie też wzmocnienia pozycji portu szczecińskiego.....241

98. 1948 lipiec 28, [Warszawa]. – Pismo sekretarza generalnego MSZ, Stefana Wierbłowskiego, do ministra żeglugi, Adama Rackiego, w sprawie też wzmocnienia pozycji portu szczecińskiego.....244
99. 1948 lipiec 28, [Warszawa]. – Opinia Departamentu IV MSZ w sprawie też zagranicznej polityki morskiej, opracowanych przez Ministerstwo Żeglugi.....244
100. 1948 sierpień 14, Warszawa. – Pismo Ministerstwa Żeglugi do Ministerstwa Spraw Zagranicznych dotyczące uregulowania współpracy z władzami radzieckimi w porcie szczecińskim.....245
101. 1948 wrzesień 9, Warszawa. – Pismo Ministerstwa Komunikacji do Ministerstwa Spraw Zagranicznych dotyczące porozumienia z władzami radzieckimi co do użytkowania Odry.....247
102. 1948 wrzesień 17, Warszawa. – Opinia Biura Prawno-Traktatowego MSZ w sprawie pobierania opłat portowych od statków handlowych zawijających do strefy wydzierżawionej Związki Radzieckiej w porcie szczecińskim.....249
103. 1948 wrzesień, po 15, [Berlin]. – Fragment przeglądu prasy niemieckiej za I połowę IX 1948 r. dotyczący artykułu w *Deutsche Wochenschrift* o Szczecinie.....251
104. 1948 październik 8, Warszawa. – Pismo dyrektora Departamentu IV MSZ, Marii Wierny, do ambasadora Stefana Wierbłowskiego, w sprawie ruchu osobowego i kołowego w rejonie Świnoujścia.....252
105. 1948 listopad 12, Warszawa. – Pismo dyrektora Departamentu IV MSZ, Marii Wierny, do ministra Zygmunta Modzelewskiego oraz ambasadora Stefana Wierbłowskiego w sprawie komunikacji między strefą radziecką Niemiec a Szczecinem.....255
106. 1949 styczeń 8, Warszawa. – Exequatur dla Santeri Jacobsso na na pełnienie obowiązków konsula Republiki Finlandii w Szczecinie.....259

107. 1949 styczeń 17, Warszawa. – Exequatur dla Adolfa Kani na pełnienie obowiązków konsula generalnego Republiki Czesko-słowackiej w Szczecinie.....260
108. 1949 styczeń 22, Warszawa. – Exequatur dla Iwana Sergiejewicza Borisowa na pełnienie obowiązków konsula ZSRR w Szczecinie.....261
109. 1949 luty 3, Warszawa. – Pismo Departamentu Polityki Morskiej Ministerstwa Żeglugi do Departamentu IV Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie wykorzystania Szczecina w obrotach strefy radzieckiej Niemiec.....262
110. 1949 luty 7, Warszawa. – Pismo Departamentu Polityki Morskiej Ministerstwa Żeglugi do Departamentu Ekonomicznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie dopuszczenia statków niemieckich do portów polskich.....263
111. 1949 luty 9, Berlin. – Szyfrogram nr 1218 szefa Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie, Jakuba Prawina, do ambasadora Stefana Wierbłowskiego w sprawie wytyczenia tymczasowej granicy na Zalewie Szczecińskim.....265
112. 1949 luty 12, [Berlin]. – Szyfrogram nr 1382 szefa Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie, Jakuba Prawina, do ambasadora Stefana Wierbłowskiego w sprawie niemieckiego tranzytu przez Szczecin.....266
113. 1949 luty 18, Warszawa. – Pismo Departamentu IV MSZ do Biura Prawno-Traktatowego w sprawie zawijania statków niemieckich do portów polskich.....267
114. 1949 luty 19, Berlin. – Szyfrogram nr 1602 szefa Polskiej Misji Wojskowej, Jakuba Prawina, do ministrów: Wierbłowskiego, Szyra i Grosfelda w sprawie tranzytu przez Szczecin towarów z radzieckiej strefy okupacyjnej Niemiec.....268
115. 1949 marzec 9, [Berlin]. – Pismo przedstawiciela handlowego RP w Berlinie, Stanisława Broniewicza, do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w Warszawie w sprawie tranzytu przez Szczecin towarów z radzieckiej strefy okupacyjnej Niemiec.....270

116. [1949 marzec 16, Frankfurt n. Odrą]. – Notatka służbowa z konferencji we Frankfurcie n. Odrą z przedstawicielami dowództwa radzieckich wojsk okupacyjnych w Niemczech.....271
117. [1949, marzec, Warszawa]. – Notatka wicedyrektora Biura Konsularnego MSZ, Leona Szybka, dla Jakuba Bermana w sprawie repatriacji obywateli polskich z Francji drogą morską przez Szczecin.....274
118. 1949 kwiecień 4, Szczecin. – Pismo wojewody szczecińskiego, Włodzimierza Migonia, do Departamentu Politycznego Ministerstwa Administracji Publicznej w sprawie stacjonowania na terenie województwa szczecińskiego jednostek radzieckich.....275
119. 1949 kwiecień 6, [Warszawa]. – Pismo Departamentu Traktatów Ministerstwa Handlu Zagranicznego do Departamentu IV Ministerstwa Spraw Zagranicznych dotyczące transportu przez Szczecin towarów z radzieckiej strefy okupacyjnej Niemiec278
120. 1949 kwiecień 8, Berlin. – Notatka służbowa pełnomocnika ministra przemysłu i handlu w Berlinie, Stanisława Broniewicza, dla Hilarego Minca w sprawie tranzytu przez Szczecin.....281
121. 1949 kwiecień 23, Warszawa. – Pismo Departamentu IV MSZ do ministra spraw zagranicznych w sprawie radzieckich władz wojskowych w Szczecinie.....282
122. 1949 kwiecień 26, Warszawa. – Pismo Departamentu Polityki Morskiej Ministerstwa Żeglugi do Departamentu Ekonomicznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie wpływania statków niemieckich do portów polskich.....286
123. 1949 maj 10, [Warszawa]. – Pismo Departamentu IV MSZ do szefa Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie w sprawie ustanowienia przedstawiciela dla oddziałów nie podporządkowanych dowództwu Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej w Legnicy.....289
124. 1949 maj 17, Berlin. – Pismo szefa Polskiej Misji Wojskowej, Jakuba Prawina, do dyrektora Departamentu IV Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie, Marii Wierny, w sprawie podległości jednostek radzieckich w Polsce dowództwu Sowieckiej Wojskowej Administracji Niemiec.....290

125. 1949 maj 24, [Warszawa]. – Pismo sekretarza generalnego MSZ, Stefana Wierbłowskiego, do ministra handlu zagranicznego, Tadeusza Gede, w sprawie wpływania statków niemieckich do portów polskich.....291
126. 1949 czerwiec 28, Szczecin. – Umowa między radziecką firmą spedycyjną “Lenwniesztrans” a przedsiębiorstwem polskim “C. Hartwig” dotycząca wykonywania prac przeładunkowych w strefie wydzielonej portu szczecińskiego.....292
127. 1949 lipiec 15, Praga. – Umowa między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką o dzierżawie terenów w porcie szczecińskim.....298
128. 1949 lipiec 29, Szczecin. – Pismo wojewody szczecińskiego do Ministerstwa Administracji Publicznej w sprawie ustalenia linii granicznej w powiecie szczecińskim.....316
129. 1949 sierpień 29, Warszawa. – Pismo Departamentu Ekonomicznego MSZ do Biura Prawno-Traktatowego dotyczące projektu strefy wolnocłowej w porcie szczecińskim.....319
130. 1949 wrzesień 14, Berlin. – Pismo I sekretarza Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie, Huberta Mellera, do Departamentu IV Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie w sprawie uruchomienia linii żeglugowych między portami polskimi i niemieckimi323
131. 1949 październik 11, Warszawa. – Pro memoria. Konferencja w Ministerstwie Spraw Zagranicznych poświęcona ustawie o wolnym porcie w Szczecinie.....325
132. 1949 październik 11, [Warszawa]. – Notatka z konferencji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Warszawie poświęconej ustawie o obszarze wolnego portu w Szczecinie.....327
133. 1949 listopad 5, Warszawa. – Pismo Departamentu Cel Ministerstwa Skarbu do Wydziału Radzieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie radzieckiego obrotu towarowego i ruchu osobowego przez Szczecin i Świnoujście.....328
134. 1949 listopad 11, [Warszawa]. – Pismo dyrektora Departamentu IV Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Marii Wierny, do

ministra Jakuba Bermana, w sprawie charterowania statków dla obrotu towarowego między portami polskimi a zachodnio-niemieckimi.....	332
135. 1949 listopad 12, [Warszawa]. – Pismo Departamentu Ekonomicznego MSZ do Ministerstwa Żeglugi w sprawie ustawy o wolnym porcie w Szczecinie.....	334
136. 1949 grudzień 9, Warszawa. – Pismo Ministerstwa Skarbu do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie radzieckiej bazy w Szczecinie.....	334
137. 1949 grudzień 12, Warszawa. – Pismo ministra komunikacji, Jana Rabanowskiego, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie uregulowania zagadnień komunikacyjnych bazy radzieckiej w Szczecinie.....	338
138. 1949 grudzień 29, Warszawa. – Pismo Ministerstwa Żeglugi do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie radzieckiej bazy przeladunkowej w Szczecinie.....	344
139. 1950 styczeń [31?], Warszawa. – Pismo sekretarza generalnego MSZ, Stefana Wierbłowskiego, do ministra handlu zagranicznego, Tadeusza Gede, w sprawie działalności w Szczecinie radzieckiej firmy spedycyjnej "Lenwniesztrans".....	350
140. 1950 luty 9, Warszawa. – Pismo Departamentu IV MSZ do sekretarza generalnego, Stefana Wierbłowskiego, w sprawie korzystania przez Niemiecką Republikę Demokratyczną z usług portu szczecińskiego.....	351
141. 1950 kwiecień 4, Warszawa. – Pismo Departamentu IV MSZ do sekretarza generalnego, Stefana Wierbłowskiego, w sprawie żeglugi na polskich wodach wewnętrznych jednostek pływających z Niemieckiej Republiki Demokratycznej.....	352
142. 1950 lipiec 6, Zgorzelec. – Układ między Rzeczypospolitą Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną o wytyczeniu ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej.....	355
Indeks osobowy	359
Indeks geograficzny	369